

1. Opening en mededelingen

Voorzitter Judith Richters opent de algemene vergadering en heet iedereen welkom. Een speciaal welkom voor erelid Christien van Gool. De volgende leden hebben een bericht van verhindering gestuurd: Noortje Jacobs-Hessing, Johan Graus, Heleen Janssen, Chantal van Westraete, John Daniëls en de sectie Pools.

Er wordt de ALV gevraagd een onderwerp toe te mogen voegen aan de agenda: de positie van de z.g. kleine talen waarover Geramé Wouters en Karijn Helsloot iets willen vertellen.

Herdenking overleden leden:

Dit jaar zijn ons veel leden overleden; de voorzitter gedenkt Annemarie De Vogel –Kloosterhuis (Frans), Eva de Vlaming (Duits), Berna Vellinga (Nederlands), Gerard Lely Rose en Walther Konings (beiden Engels). Zij staat iets langer stil bij de volgende drie overleden leden.

In januari is op 102-jarige leeftijd Jeanne van der Eng overleden. Zij was in 1971 mede-oprichtster van de sectie Russisch van Levende Talen en de eerste voorzitter, toen Russisch na de invoering van de Mammoetwet een nieuw schoolvak was geworden. Leden van de sectie die Jeanne persoonlijk gekend hebben, herinneren zich haar enorme kennis en inzicht bij de ontwikkeling van lesmateriaal en de manier waarop zij docenten wist te enthousiasmeren.

Begin dit jaar is Guusje Groenen overleden, bij veel mensen vooral bekend om haar activiteiten voor TV5. Zoals een van de bestuursleden Frans haar omschreef: Madame TV5, introductie Delf junior, congrescommissie Frans, docent voor 200% in het po, vo en de laatste jaren opleider HBO bij In Holland. Overall was Guusje open, kritisch, vol energie en met goede vragen en suggesties aanwezig.

De voorzitter staat iets langer stil bij het plotselinge overlijden van Rahime Gülcü, onze penningmeester. Vorig jaar tijdens een HB-vergadering vertelde Rahime heel rustig dat zij uitgezaaide kanker in o.a. de lever en de longen had en dat er geen kans op genezing was. We waren letterlijk allemaal met stomheid geslagen, des te meer omdat zij ook heel zelfverzekerdheid meldde dat zij niet van plan was nog allerlei medische behandelingen te ondergaan. Ze vond het jammer dat ze niet meer tijd kreeg, maar accepteerde haar lot. We hielden contact met Rahime, maar naar vergaderingen kwam zij niet meer. Ze is vrij snel na die HB-vergadering een week naar Turkije gegaan om afscheid te nemen van haar familie. Zij is thuis overleden, op 27 juni.

Daarna leest Judith zichtbaar geëmotioneerd een gedicht voor ter herdenking van de overledenen. Dit keer een gedicht van Djālal ad-Dīn Rūmī, een beroemde soefi-dichter uit de 13^e eeuw, afkomstig uit Afghanistan, maar gestorven en begraven in Konya, Turkije.

De Herberg – Roemi

Dit mens-zijn is een soort herberg
Elke ochtend weer nieuw bezoek.

Een vreugde, een depressie, een benauwdheid,
een flits van inzicht komt
als een onverwachte gast.

Verwelkom ze; ontvang ze allemaal gastvrij
zelfs als er een menigte verdriet binnenstormt
die met geweld je hele huisraad kort en klein slaat.

Behandel dan toch elke gast met eerbied.
Misschien komt hij de boel ontruimen
om plaats te maken voor extase.....

De donkere gedachte, schaamte, het venijn,
ontmoet ze bij de voordeur met een brede grijns
en vraag ze om erbij te komen zitten.

Wees blij met iedereen die langskomt
de hemel heeft ze stuk voor stuk gestuurd
om jou als raadgever te dienen.

Nadat de aanwezigen een minuut stilte in acht hebben genomen ter herdenking van onze overleden leden en oud-leden komen de wijzigingen in de sectiebesturen.

- Sectie Nederlands: Paula Bosch (voorzitter) wordt opgevolgd door Wilma van der Westen, nieuw algemeen lid: Gert van Rijlaarsdam.
- Sectie Arabisch: Samira Haddad (voorzitter) wordt opgevolgd door Anneke de Graaf; Wouter Toonen treedt af maar blijft redactielid.
- Sectie Engels: nieuw algemeen lid: Gitta Bax
- Sectie NGT: Pieternel Bottema (voorzitter) wordt opgevolgd door Said Jamal; Pieternel blijft aan als secretaris. Soraya Luijksis als algemeen bestuurslid ingestemd
- Sectie Frans: Trynke van Dokkumburg en Laura Fontijne treden af.
- Sectie Russisch: Esther van Loo wordt voorzitter.
- Sectie Papiaments: het hele bestuur is afgetreden, behalve Nihayra Leona die gaat proberen een nieuw bestuur op te zetten.
- Sectie Turks: Taner Gülcü wordt algemeen bestuurslid.

2. Verslag ALV 2016

Geen aanpassingen. Het wordt verslag vastgesteld.

3. Jaarverslag 2016

Twee namen zijn onjuist gespeld en worden gecorrigeerd voor de web-versie van het Jaarverslag. Op verzoek van de sectie Russisch wordt bekeken of er foto's kunnen worden toegevoegd aan de webversie van het verslag.

4. Financiën

Aan het begin van zijn toelichting refereert de penningmeester a.i. aan de toezegging ALV 2016 ook de financiële stukken vooraf naar de deelnemende leden te sturen.

Frank Claessen van het SBF heeft een vraag over de financiële afwikkeling van de taalassistent Frans. De inkomsten betreffen een nabetaling van de taalassistent van het jaar daarvoor, de uitgaven blijken hoger dan de subsidie. Om het nog gecompliceerder te maken was in de begroting 2016 nog rekening gehouden met twee assistenten i.p.v. één. De lasten voor de taalassistent zijn te vinden onder de post *activiteiten*.

Christien van Gool vraagt naar de dekkingsbijdrage die over 2016 lager uitvalt dan begroot en ook dan eerdere jaren. De penningmeester a.i. antwoordt dat de inkomsten uit de zogenaamde Gofakgelden in 2016 erg laat zijn uitbetaald aan Levende Talen waardoor aan het einde van het boekjaar slechts ongeveer 25.000 euro kon worden toegevoegd aan de middelen van de vereniging. Oorzaak van de traagheid is dat met name de VO-raad moeite heeft de gelden bij de schoolbesturen op te halen.

Deze jaarrekening heeft alle kosten die betrekking hebben op personeelskosten meegenomen, werkgeversdeel inkomsten belasting, pensioenkosten (twee derde van de premie), salaris administratie en reisdeclaraties.

Activiteiten: de bijdrage aan docentencongres *NederlandsNu* bedroeg 2000 euro.

In de begroting 2017 zijn de verwachte inkomsten hoger ingeschat, omdat de verhoging van de contributie zal doorwerken en bij de abonnementen minder gebruik gemaakt zal worden van tussenpersonen. De advertentie-inkomsten die de laatste jaren minder werden hebben de neiging te herstellen. Het bestuur gaat streven naar het opbouwen van een reserve.

Bondsrekening: Levende Talen ontving in 2016 voor ieder lid 68,50 euro. Tegenover deze inkomsten stonden de vaste lasten voor het zijn van vakbond, te weten de bijdrage aan de Federatie van vakverenigingen in het onderwijs (FvOv), de bijdrage aan de Centrale van hoger en middelbaar personeel (CMHF), de kosten voor juridische bijstand aan de leden en de verplichte accountant van rijkswege. Wat overblijft is de zogenaamde dekkingsbijdrage, het bedrag dat wordt overgeheveld naar de verenigingsrekening. Hiervan wordt een derde van de salariskosten van Myrna betaald en van de huur kantoor. Wat overblijft is voor de vrijstellingen DB en speciale projecten van de secties.

De Kascommissie (Bonno van Dyk en Mari Brok) verklaart dat zij na overleg en bestudering van de stukken vastgesteld hebben dat deze een getrouw beeld geven van de financiële situatie en besluiten de ALV te adviseren de penningmeester en dit bestuur te dechargeren. De commissie spreekt haar respect uit voor de wijze waarop de penningmeester a.i. de zaken heeft opgepakt na het overlijden van Rahime.

De Financiële commissie sluit zich bij monde van Rob Mengerink hier bij aan en adviseert geen veranderingen in beleid.

Christien van Gool verklaart zich tenslotte bereid Bonno van Dyk op te volgen als lid van de Kascie.

Onderzoek meerwaarde Levende Talen als vakbond: de voorzitter legt uit hoe de getrapte inspraak werkt, via de FvOv naar de Onderwijscoöperatie. En hoe Levende Talen in het afgelopen jaar een omweg heeft bewandeld om invloed uit te oefenen. De voorzitter geeft daarbij aan dat het soms ook goed is om een lastpost te zijn om gehoord te worden. Een belangrijk voordeel van het zijn van vakbond (naast de lage contributie voor leden en het kleine financiële voordeel voor de vereniging) is dat je sneller op de hoogte bent van ontwikkelingen en beschikt over een groter netwerk.

5. Gedragscode sociale media

Het document dat aan de vergadering wordt gepresenteerd is een weergave van de bewustwording om vooral zorgvuldig te zijn met eigen en geciteerde uitingen op website, Facebook en Twitter.

6. Extra agendapunt: positie van de kleine schooltalen

Geramé Wouters pleit voor het revitaliseren van de vroegere werkgroep kleine schooltalen en heet in principe ook Pools en Papiaments daar welkom, hoewel geen schooltalen. Doel is o.a. te inventariseren op welke Nederlandse scholen onderwijs wordt gegeven in een van de kleine schooltalen en vindt dit een taak voor het bestuur. Zij denkt daarbij ook aan een oproep in LTM om dit in kaart te brengen.

Verder is Geramé van mening dat Levende Talen een stem moet hebben bij het vaststellen van criteria voor het opnemen van docenten kleine talen in het LerarenRegister van de Onderwijscoöperatie. Volgens haar kunnen docenten kleine talen niet voldoen aan de huidige regels.

7. Tweede extra agendapunt: talenproject van de Esprit scholen Amsterdam

Karijn Helsloot (van Studio Taalwetenschap) brengt het project 'Taal naar keuze' onder de aandacht van de leden van Levende Talen. Dit project start met 6 talen in twee jaar op alle VO-scholen van de Esprit groep. Het betreft Spaans, Italiaans, Arabisch, Turks, Chinees en Russisch. Op 20 april is al de eerste infobijeenkomst (4^e Gymnasium) met proeflesjes. Volgens Karijn is de belangstelling van ouders en leerlingen groot. Ook voor leerlingen van het VMBO.

8. Erelidmaatschap Erik Kwakernaak

Dan breekt het feestelijke moment aan van de benoeming van erelid Erik Kwakernaak. Dit jaar is het goed geheim gehouden want Erik bleek verrast. Verleden jaar stond hij al in de planning, dat ging niet door omdat hij uitgerekend op de HB-vergadering waar over de benoemingen gepraat zou worden aanwezig was als vervanger van sectievoorzitter.

Uit de laudatio die de voorzitter voorleest blijkt de enorme werklust van Erik: 'wie kent hem niet in de wereld van Levende Talen? Meer dan 40 jaar publiceert hij over vreemdetalenonderwijs. Erik Kwakernaak heeft gedurende enkele decennia de vakdidactiek Duits en die van de moderne vreemde

talen een impuls gegeven die nauwelijks genoeg te roemen valt.’ En ‘Als sectiebestuurslid Duits onderscheidt Erik Kwakernaak zich nu al weer meer dan tien jaar als een sectieredacteur met een vlotte pen die over tal van hiervoor al genoemde onderwerpen blijkt geeft van zijn realistische kijk op het onderwijs. Ook zijn columns zetten aan tot nadenken en worden door tal van lezers bijzonder gewaardeerd. Een keuze van zijn *LTM*-artikelen over de Duitse taal en over taalonderwijsproblemen werd in 2012 gebundeld en gepubliceerd onder de titel *Vreemd gedoe: voer voor leraren Duits.* Erik is ook mede-auteur van de *Geschiedenis van het talenonderwijs in Nederland. Onderwijs in de moderne talen van 1500 tot heden* (2015) en was actief bij het opzetten van de digitale Talenexpo ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van Levende Talen. Kortom, een verdiende hommage dit erelidmaatschap.

9. Toelichting op het lezerstevredenheidsonderzoek door Erik Kwakernaak

Het werd Erik nu duidelijk dat het bestuur hem met dit verzoek naar de ALV had gelokt. Want in LTM-3 staat de samenvatting van de resultaten van het lezerstevredenheidsonderzoek te lezen. Maar Erik is de beroerdste niet en geeft na de pauze zijn toelichting, compleet met cijfers en percentages. 37% van de lezers heeft deelgenomen, dat is een hoog percentage. En van die 37% (1328 lezers) zegt 71% elke nummer te lezen. Slechts 5% zegt het blad nooit te lezen.

De meest gewaardeerde artikelen zijn de hoofdartikelen en Praktijk. Lezers zijn erg tevreden over de diversiteit aan onderwerpen en ook over toegankelijkheid, leesbaarheid en lay-out.

Er is altijd ruimte voor verbetering volgens de respondenten. Zo zouden zij graag meer informatie wensen voor de eigen lespraktijk en meer over onderwijspolitiek en schoolbeleid ten aanzien van taalonderwijs. De redactie heeft beloofd rekening te houden met deze suggesties.

10. Wijziging statuten

Het hoofdbestuur vraagt de ALV in te stemmen met een aanvulling van artikel 11, lid 4 met de zinsnede ‘*Daarna is herbenoeming mogelijk telkens voor één jaar op basis van meerderheid van stemmen in de ledenvergadering.*’ De ALV gaat hiermee akkoord met algemene stemmen.

11. Benoemingen

De benoeming in tweede termijn van voorzitter Judith Richters geschiedt bij acclamatie.

De herbenoeming voor één jaar van secretaris Jos Canton wordt ook met algemene stemmen goedgekeurd.

Rob Mengerink wordt benoemd tot penningmeester, ook met algemene stemmen.

Rob stelt zich kort voor. Hij heeft in het primair onderwijs gewerkt en is thans verbonden aan het MBO (ROC Noorderpoort Groningen) waar hij ook in de OR zit. Hij is penningmeester geweest van

het sectiebestuur Engels, lid van de financiële commissie en kent op die manier de financiën van de vereniging al.

12. Studie bestaansrecht secties

In de statuten is niets te vinden over een minimum aantal leden dat een sectie mag hebben. Bij gebrek aan actieve leden wordt een sectie feitelijk slapend. Dat geldt ook als er geen (volledig) bestuur meer is. Moet de sectie worden opgeheven? Wat kan de rol zijn van het hoofdbestuur of het DB?

Om meer duidelijkheid te krijgen over wat te doen in zo'n situatie stemt de ALV in met het instellen van een studiegroep die de verschillende mogelijkheden gaat onderzoeken en op de ALV van 2018 een voorstel zal presenteren. Nihayra Leona, Bonno van Dyk, Ton Hendrix en Jos Canton geven zich op.

13. Rondvraag

- Daniel Gibb: in 2018 is IATEFL van 9 tot 13 april. Het verzoek is om de ALV niet in die periode te plannen.
- Mehmet Uz: op zaterdag 8 april 2018 is de dag van de examinatoren staatsexamens. Zelfde verzoek.
- Verzoek van het bestuur: geef aan het bureau door welke zaterdagen in april een beletsel vormen.
- Geramé Wouters heeft kritiek op de ingesproken telefoonboodschap van het bureau bij korte afwezigheid Myrna.
- Geramé verzoekt of nieuwe leden bij inschrijving automatisch worden doorgegeven aan de betrokken secties.
- Nihayra Leona zoekt mensen die lid willen worden van het sectiebestuur Papiaments en vraagt de aanwezigen ook in hun kennissenkring te informeren. Nihayra doet een zelfde verzoek om lid te worden van de sectie. Dat kan ook per e-mail nihayra.leona@gmail.com
- Catharina Geelen wijst de leden op de website www.eindexamenturks.nl
- Kitty Willemsen meldt dat workshops vanaf nu ingeschreven kunnen worden op de nieuwe website www.landelijkstudiedag.nl of bij haar dan wel via het bureau.

Het is al over half vijf als deze jaarvergadering is afgelopen; Judith nodigt de aanwezigen op de borrel.

Besluiten

1. Christien van Gool verklaart zich bereid toe te reden tot de Kascommissie 2017-2018.
2. De Kascommissie keurt bij monde van Bonno van Dyk de jaarrekening 2016 goed en verleent de penningmeester decharge.
3. De begroting 2017 wordt met algemene stemmen goedgekeurd.
4. De ALV benoemt Erik Kwakernaak tot erelid.
5. De ALV stemt met een aanvulling van artikel 11, lid 4 in de Statuten.
6. De ALV gaat akkoord met de herbenoeming in tweede termijn van Judith Richters.

7. De herbenoeming voor één jaar van secretaris Jos Canton wordt goedgekeurd.
8. De ALV benoemt Rob Mengerink tot penningmeester.